

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A gyógypedagógia alapjai						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Orbán Réka, adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Gálfi Bernadette, tanársegéd						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					14
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					8
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					4
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák (írásbeli+szóbeli)					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					14
3.8 A félév össz-óraszama					70
3.9 Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, audio-video felszerelés (számítógép, projektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumterem elektronikus felszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C.2 Specifikus gyógypedagógiai beavatkozás (kompenzálás, fejlesztés, terápia) SNI személyek számára • C.3 Adaptált nevelési programok tervezése különböző szintek és célcsoportok számára • C.4 Gyógypedagógiai tanácsadás különböző személyek, csoportok, kategóriák számára (gyerekek, tanulók, családok, tanárok, dolgozók) • C.5 Folyamatos önfelmérés, állandó szakmai, gyakorlati és karrierfejlesztés
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai deontológiai szabályok alkalmazása, alapvető explicit értékrendszerek ismerete • A SNI személyek jogainak és méltóságának tiszteletben tartása • Interdiszciplináris szakmai csoportokban való hatékony együttműködés • a specifikus projektek, programok hatékony kivitelezése • Hatékony tanulási módszerek alkalmazása a folytonos továbbképzés érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ol style="list-style-type: none"> 1. A gyógypedagógia alapfogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése 2. A gyógypedagógiai alapismeretek alkalmazása a különböző helyzetek, folyamatok, projektek stb. magyarázata és értelmezése 3. A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alpmódszerek és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>C.2.2 Az elméleti ismeretek szakszerű értelmezése, adaptált gyógypedagógiai beavatkozási programok ismerete a sérüléstípus és a súlyosság függvényében</p> <p>C.2.3 Az egyéni sajátosságok ismerete alapján a gyermek besorolása valamelyik SNI kategóriába, alkategóriába</p> <p>C.3.2 Az alapvető gyógypedagógiai alapismeretek megfelelő használata: a specifikus beavatkozási, fejlesztési, tantervi stratégiák, tartalmak, eszközök tervezésének magyarázatában és értelmezésében</p> <p>C.3.3 A speciális nevelési szükségletű egyének nevelésében és rehabilitálásában előforduló egyéni és csoportos problematikus- és konfliktushelyzetek felismerése</p> <p>C.3.4 A SNI személyek nevelése, rehabilitációja, fejlesztése során hatékony stratégiák kidolgozása és értékelése a felmerülő problémák és konfliktusok megoldására</p> <p>C.4.1 Az adaptált kommunikációs stratégiák és a SNI személyeknek szóló tanácsadás főbb irányzatainak leírása</p> <p>C.4.2 A sérültek és családjaik alapvető szükségleteinek alapján választott gyógypedagógiai tanácsadási módszer indoklása</p> <p>C.5.1. Modern módszertani megközelítések azonosítása az SNI személyek fejlesztésében, nevelésében és társadalmi inklúziójában</p> <p>C.5.2 A bio-pszicho-szociális környezet értelmezése az alapvető gyógypedagógiai ismeretek alkalmazása alapján</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A gyógypedagógia fogalma, története	Előadás	
2. Paradigmaváltások a gyógypedagógiában	Vita	
3. Speciális igényű gyermekek a családban	Power pointos bemutató	
4. A speciális igény kialakulásában szerepet játszó etiológiai tényezők	Audiovizuális módszerek, vita, power pointos bemutató	
5. A mozgássérülés fogalma és a mozgássérültek	Esetelemzés, vita	

ellátása		
6. A látássérülés fogalma és a látássérültek ellátása	Kérdve kifejtés	
7. A hallássérülés fogalma és a hallássérültek ellátása	Kooperatív technikák	
8. Az értelmi akadályozottság fogalma és az értelmi akadályozottak ellátása	Magyarázat, vita	
9. Az autizmus fogalma és autisták ellátása	Ötletbörze, vita	
10. A beszédzavarok fogalma és a logopédiai ellátás	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
11. Viselkedészavarok és viselkedésszabályozás az iskolában	Kiscsoportos megbeszélés, esetelemzés	
12. Speciális tanulási zavarok fogalma	Bemutató, modellezés	
13. Speciális tanulási zavaros gyermekek az iskolában	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
14. A komplex és intenzív ellátást igénylő személyek gyógypedagógiai megközelítése	Esetelemzés, vita	

Kötelező könyvészet

- (ApsyA), A. P. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (V. ed.)*. Washington DC: American Psychiatric Association.
- Benczúr Miklósné (2001). Szomatopedagógiai alapismeretek. *Szomatopedagógia*. BGGyTF, Budapest
- Boggis, A. (2018). *Dis/abled Childhoods ?* Springer.
- Borca, C. V. (2010). The school inclusion of children with special educational needs in Romania. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 4325–4329.
- Dovigo, F. (2017). *Special Educational Needs and Inclusive Practices*. Rotterdam/Boston: Sense Publisher.
- Frölich, A. (1996). Életerek – életálmok. in Márkus E. (szerk.). *Halmozottan sérült, súlyosan mozgáskorlátozott gyermekek nevelése, fejlesztése: Szemelvénygyűjtemény*. ELTE – BGGYTF, Budapest
- Gordosné Szabó A (2004). *Gyógyító pedagógia*. Medicina kiadó, Budapest
- Göllesz V. (1992). *Gyógypedagógiai kórtan*. TK, Budapest 1-3 fejezet
- Harris, G. A., Kirk, W. (eds., 1993). *The Foundations of Special Education*. Council for Exeptional Children, Reston
- Heward, W. L. (2013). *Exeptional children*. Ohio State University, Pearson, USA
- Illyés S. (szerk., 2000). *Gyógypedagógiai alapismeretek*. BGGyTF, Budapest
- Jalongo, M. (2018). *Children, dogs and Education*. Springer.
- Kópatakiné Mészáros M. (szerk., 2008). *Adaptációs kézikönyv*. Educatio Társadalmi Közhasznú Társaság, Budapest
- Pajor E. (2010). *Látássérülés. Bevezető ismeretek*. ELTE- BGGYFK, Budapest
- Peeters, T. (1997). *Az elmélettől a gyakorlatig*. Kapocs. Budapest
- Radványi, K. (2014). *A legbelső kör*, BGGyTF, Budapest
- Runswick-Cole, K., Liddiard, K., & Curran, T. (2017). *The Palgrave Handbook of Disabled Children's Childhood Studies*. Springer.
- Vasek, S. (2003). *A speciális pedagógia alapjai*. Sapiencia, Bratislava

Ajánlott könyvészet

- Asonitou, K., Koutsouki, D., Kourtessis, Th., Charitou, S.(2012). Motor and cognitive performance differences between children with and without developmental coordination disorder (DCD) *Research in Developmental Disabilities*, 33, 996–1005.
- Csocsán E. (2004). Az érzékszervi tanulás organizációja iskolai tanulási folyamatokban vakoknál. Gordosné Szabó A (szerk.). *Gyógyító pedagógia*. Medicina kiadó, Budapest
- Drum, Ch. D., Krahn, G. L, Bersani, H. (eds., 2009). *Disability and Public Health*. American Public Health Association
- Gordosné Szabó A. (2004). A gyógypedagógiai segítséget igénylő személyekről. *Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Gósy M. (2005). *Pszicholingvisztika*. Osiris kiadó, Budapest
- Kálmán Zs. (2004). *Bánatkő – Sérült gyermek a családban*. Bliss Alapítvány, Bp.

Kálmán Zs. Könczei Gy. (2002). *A Taigetosztól az esélyegyenlőségig*. Osiris, Budapest

Odom, S L; Horner, R.H.; Snell, M.E.;Blacher, J. (2007). *Handbook of developmental disabilities*. Guilford Press, New York, USA

Orban, R. , Batiz, E., (ford., 2017). *A tevékenység és részvétel biztosítása. A komplex és intenzív támogatást igénylő fiatalok ellátása* (Jo Lebeer, Mia, Nijland, Luisa Gracio, Beno Schraepen ed.), Enablin+Project / Helix Kiadó, Antwerp & Varna

Ranschburg J. (2012). *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*. Budapest: Saxum Kiadó.

Salné Lengyel M. (szerk.). (2004). *Logopédia*, Sulinova, Pilisborosjenő

van Tilborg, A., Segers, E., van Balkom, H., Verhoeven, L. (2014). Predictors of early literacy skills in children with intellectual disabilities: A clinical perspective. *Research in Developmental Disabilities*, 35, 1674–1685.

Vesely, C. K. (2013). Low-income African and Latina immigrant mothers' selection of early childhood care and education (ECCE): Considering the complexity of cultural and structural influences. *Early Childhood Research Quarterly*, 28, 470– 486.

Zalabai P.(1999). *Hogyan segítsük sérült embertársainkat?*. Motiváció alapítvány, Miskolc

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Kinek van szüksége speciális oktatásra?	Ötletbörze	
2. Miért változott a terminológia?	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
3. Szociális támasz	Kiscsoportos megbeszélés	
4. A rizikófaktorok elkerülésének lehetőségei	Audiovizuális módszerek,	
5. Mozgássérültek mindennapjai	Kiscsoportos megbeszélés	
6. A súlyos látássérültek tanulása és térbeli tájékozódása	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
7. A hallássérültek mindennapjai	Audiovizuális módszerek, esetelemzés	
8. Esetelemzés – értelmi akadályozottság	Esetelemzés, vita	
9. Az autisták mindennapjai	Power pointos bemutató	
10. A verbális kommunikáció fontossága	Esetelemzés, vita	
11. Esetelemzés-beszédzavarok	Power pointos bemutató	
12. Viselkedésszabályozás a gyakorlatban	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
13. Tanulási zavarok felismerése és ellátása	Kiscsoportos megbeszélés	
14. A komplex rehabilitáció	Audiovizuális módszerek	

Kötelező könyvészet

Benczúr Miklósné (2001). Szomatopedagógiai módszerek, eljárások II. *Szomatopedagógia*. BGGyTF, Budapest

Doménech, A., Moliner, O. (2014). Families Beliefs About Inclusive Education Model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 3286 – 3291.

Elliot, K., Segal, L.M., Juliano, Ch., Mandel, J., Hearne, Sh. A. (2005). *Birth defects and developmental disabilities*. Trust for American Health

Fiske, S.T. (2006). *Társas alapmotívumok*. Osiris, Budapest – 10. fejezet

Graham, H. (2010). How the tea is made; or, the scoping and scaling of ‘everyday life’ in changing services for ‘people with learning disabilities’. *British Journal of Learning Disabilities*, 38, 133–143.

Hatos Gy. (2008). Alapfogalmak – multidiszciplináris nézőpontok in *Az értelmi akadályozottsággal élő emberek: nevelésük, életük*. APC-stúdió, Gyula

Hoffmann J., Mezeiné Isépy M. (2006). A hallássérültek személyiségfejlesztésére irányuló gyógypedagógiai tevékenység. *Gyógypedagógiai alapismeretek*, Comenius, Pécs

Hristovska, D., Jovanova-Mitkovska, S. (2010). Practical strategies to improve learning and achievements of pupils with special educational needs in elementary school. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 2911–2916.

László Zs. (2000). *FI-MO-TA gyerekek*. Jupo, Kistarcsa

Nirje, B., Perrin, B. (1998). *A normalizációs elv – és félreértelmezései*. Vezérfonal az értelmileg akadályozott emberek bemutatásához. ÉFOÉSZ, Budapest

Susan-Stillman, A. (2014). Attitudes and beliefs of family- and center-based child care providers predict differences in caregiving behavior over time. *Early Childhood Research Quarterly*, 28/4, 905-917

Tee, St., Cowen, M. (2011). Supporting students with disabilities. Promoting understanding amongst mentors in practice. *Nurse Education in Practice*, 12/1, 6-10.

Vicsi K. (1995). Beszédkorrektor. in Csányi Y. (szerk.). *Tanulmányok a hallássérültek beszédérthetőségének fejlesztéséről*. BGGyTF, Budapest

Ajánlott könyvészet

Bakken G., Nagy I. & Nagy E. (1993). *Fájdalmak és reménységek*. Impress kiadó, Marosvásárhely

Bonifacci, P. (2004). Children with low motor ability have lower visual-motor integration ability but unaffected perceptual skills. *Human Movement Science*, 23, 157-168.

Gadó M. (2008). Látászavarok felismerése kisgyermekkorban és a megsegítés lehetőségei az iskolában. *Erdélyi Pszichológiai Szemle*, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, IX. évf, 4 szám., Kolozsvár

Gyenei M. (2006). Tanulási alkalmasság- iskolai bevalás in M. Tamás M. (szerk.). *Integráció és inklúzió*, Trefort, Budapest

Kálmán Zs. (2006). *Mással – hangzók...* Bliss alapítvány, Budapest 3. Fejezet

Kolozsváry J. (1999). *A sajátos ember*. Okker, Budapest

Kolozsváry J. (2002). *MÁS gyerek, szülő, pedagógus*, Okker kiadó, Bp.

Kovács E., szerk. (1990), *Logopédiai jegyzet*, Tankönyvkiadó, Budapest

Le Normand, M.-Th., Vaivre-Douret, L., Payan, Ch., Cohen, H. (2000). Neuromotor Development And Language Processing In Developmental Dyspraxia: A Follow-Up Case Study. *Journal Of Clinical And Experimental Neuropsychology*, 22/3, 408-417.

Mesterházi Zs. (2003). Nemzetközi hatások a magyar gyógypedagógiában. *Gyógypedagógiai Szemle*. Különszám, Budapest

Papp L. T. (2000). A látás károsodása. Illyés S. (szerk.). *Gyógypedagógiai alapismeretek*. BGGyTF, Budapest

Shirian A. S., Dera, A. H. (2015) *Descriptive characteristics of children with autism* at Autism Treatment Center, KSA in *Psychology & Behavior* 151, 604-608

Smith, J., Washington, R., Kuchler, R. (2013). The implementation of conductive education in the treatment of a five year old girl with cerebral palsy: a case report. *Journal of the National Society of Allied Health*, Spring-Summer, 49- 61.

Spaller Á., Spaller K. (2006). *Gyógypedagógiai ismeretek tára*. Timp kiadó, Budapest

Vaughan P. (1996). Az anyák elbeszélései in *Hallani tanulunk*. BGGyTF, Budapest

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Romániai Pszichológusok Társaságának Deontológiai Kódjának és előírásainak, törvényének megfelel (Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004)
- A felsőoktatási foglalkoztatások-szakmák nyilvántartásának megfelel (Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>))

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Vizsga	Online/tantermi	40%
10.5 Szeminárium / Labor	Jelenlét	Aktív részvétel, hozzászólások, bemutatók stb.	30%
	Portfólió	leadandók	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<p>A végső jegy legnagyobb hányadát a téli vizsgaidőszakban megtartandó vizsga jelenti.</p> <p>Ha a félévi írásbeli vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett</p> <p>Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az össz-óraszám legfeljebb 15%-a lehet.</p> <p>A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.</p> <p>A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.</p> <p>A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.</p> <p>Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.</p>			

Kitöltés dátuma
2021. 09. 06.

Előadás felelőse
dr. Orbán Réka, adjunktus

Szeminárium felelőse
drd Gálfi Bernadette

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2021. 09. 06.

Intézetigazgató
dr. Kiss Szidónia, docens